ปรับฐานการวิจัย:
แนวคิดและกระบวนการปฏิบัติการ

รศ.ดร.ประสิทธิ์ ลีระพันธ์
นักวิชาการอิสระ

เอกสารประกอบการบรรยายสำหรับนักวิจัยมือใหม่
และผู้ที่ต้องการทบทวนความเข้าใจการวิจัย
เพื่อการพัฒนาเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

14 มิถุนายน 2560

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. เข้าใจแนวคิดและกระบวนการทำวิจัยอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

2. เชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำวิจัยได้

ประเด็นการเรียนรู้

1. ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องการวิจัย
2. ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย
3. ปัญหาวิจัย
4. ระเบียบวิธีการวิจัย
5. ผลการวิจัย
6. การเขียนรายงานการวิจัย

❶ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องการวิจัย

1.1 ทำไมต้องเรียนรู้และทำวิจัยได้

(1) เครื่องมือสร้างองค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ

(2) เครื่องมือพัฒนาผู้ทำวิจัย

(3) เครื่องมือชี้วัดคุณภาพขององค์กร บุคลากร และสังคม

❶ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องการวิจัย (ต่อ)

1.2 สถานการณ์การวิจัยของสังคมไทยเป็นอย่างไร

(1) แหล่งทุนวิจัยแม้มีน้อย แต่ไม่ถูกใช้อย่างเต็มที่

(2) นักวิจัยแต่ละสาขามีไม่มากนัก

(3) การสร้างนักวิจัยในระบบยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

(4) การวิจัยเพื่อประโยชน์ส่วนตน มากกว่าต่อองค์กรและสังคม

(5) การละเมิดจริยธรรมการวิจัยมีจำนวนมากและรุนแรงมากยิ่งขึ้น

❶ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องการวิจัย (ต่อ)

1.3 จริยธรรมการวิจัยมีความสำคัญอย่างไร

(1) หลักปฏิบัติที่เป็นไปตามคุณธรรมที่สังคมยึดถือ (ถูกต้อง และดีงาม)

(2) การวิจัยต้องได้ผลที่ถูกต้อง คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (มิใช่เพียงเพื่อตนเอง) และไม่ทำร้ายแหล่งข้อมูลและสังคม

(3) การวิจัยในคนทุกเรื่องต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมฯ

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย

2.1 การวิจัยหมายถึงอะไร

(1) ความหมายของผู้สอน :

- กระบวนการตั้งคำถามและการหาคำตอบเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
    - กระบวนการ
    - ผล (วิจัย) ที่ถูกต้อง
    - ผล (วิจัย) ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

(2) การให้ความหมายแบบอื่นๆ

- กระบวนการคิดและทำที่เป็นระบบเชื่อถือได้
- การค้นหาความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์
- กระบวนการทางปัญญาเพื่อรับใช้สังคม

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.2 องค์ประกอบของการวิจัย

(1) องค์ประกอบการวิจัยมี 2 ส่วน

(1.1) การกำหนดปัญหาวิจัย (Research Problem)

(กระบวนการตั้งคำถาม)

(1.2) การกำหนดระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

(กระบวนการหาคำตอบ)

(2) แต่ละองค์ประกอบเป็นกระบวนการ และเป็นกระบวนการซึ่งกันและกันด้วย

(3) ปัญหาวิจัยต้องมาก่อนระเบียบวิธีวิจัยเสมอ

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.3 งานต่อไปนี้เป็นงานวิจัยหรือไม่ เพราะเหตุใด

(1) การทำงานส่งอาจารย์ในชั้นเรียน

(2) การประดิษฐ์เครื่องมือ

(3) รายงานผลการปฏิบัติงาน

(4) การทำโครงการปฏิบัติในงานประจำ

(5) การทำโพล

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.4 การวิจัยมีกี่ประเภท แบ่งได้อย่างไร

(1) ขึ้นอยู่กับ “เกณฑ์” ที่ใช้แบ่ง

- ใช้ศาสตร์เป็นเกณฑ์ : การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยทางสังคมศาสตร์ และการวิจัยทางมนุษยศาสตร์ (3 ประเภท)
- ใช้ผลการวิจัยเป็นเกณฑ์ : การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) และการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) (2 ประเภท)

(2) หลักการแบ่งประเภทของสรรพสิ่ง (รวมการวิจัย)

- การวิจัยทุกชนิดต้องมีประเภทสังกัด
- การวิจัยแต่ละชนิดสังกัดได้ประเภทเดียวเท่านั้น

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.5 การแบ่งประเภทการวิจัยของผู้สอน

(1) ใช้เกณฑ์ “เป้าหมายและวิธีการทำวิจัยที่คล้ายคลึงกัน”

(2) การวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(2.1) การวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหา เช่น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qnalitative Research) และการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research)

(2.2) การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Expeicmental Research) และการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research)

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.6 การวิจัยทางระบาดวิทยาแบ่งการวิจัยได้กี่ประเภท

(1) การวิจัยทางระบาดวิทยา มี 3 ประเภท

- การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)
- การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical Research)
  - Crass-sectional Study
  - Case Control Study
  - Cohort Study
- การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

(2) การวิจัยแต่ละประเภท/ชนิดของระบาดวิทยาจัดอยู่ประเภทใดของผู้สอน

❷ ความเข้าใจพื้นฐานการวิจัย (ต่อ)

2.7 การวิจัยบางชนิดจัดอยู่ในประเภทใด

(1) การวิจัยในชื่อต่างๆ ที่คุ้นเคยในสังคม

- การวิจัยอนาคต (Future Research)
- การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research)
- การวิจัยในงานประจำ (Routine to Research)
- การทำโพล (Poll)

(2) การวิจัยที่เป็นชื่อเฉพาะ ไม่อาจจัดอยู่ในการวิจัยประเภทใดได้

❸ ปัญหาวิจัย

3.1 หัวข้อหรือประเด็นการวิจัยกำหนดขึ้นมาได้อย่างไร

(1) การฉุกคิดจากความสามารถเฉพาะตัว (ผู้ที่มีประสบการณ์และรอบรู้)

(2) ประสบการณ์จากการทำงานประจำ

(3) การประชุม/พูดคุยกับนักวิชาการ และปราชญ์ชาวบ้าน

(4) การทบทวนวรรณกรรม

(5) การศึกษานำร่อง (Pilot Study)

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.2 พื้นฐานเฉพาะตัวของการเป็นนักวิจัยที่ดีเป็นอย่างไร

(1) ความคิดเป็นระบบ

(2) การสะสมข้อมูลสะท้อนความจริง และหลักวิชาการที่ถูกต้องและแม่นยำ

(3) ความอยากรู้อยากเห็น

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.3 รู้ได้อย่างไรว่าเป็นคำถาม/หัวข้อ/ประเด็นการวิจัยที่ควรทำและทำได้

(1) คุณลักษณะร่วมกัน 4 ประการ

- คำถามใหม่
- คำถามที่ทำวิจัยได้
- คำถามที่ได้ผลวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้
- คำถามที่คุ้มค่าในการทำวิจัย

(2) การตรวจสอบคุณลักษณะร่วมของคำถาม/หัวข้อเพื่อการตัดสินใจ

- ปรึกษาผู้รู้
- ทบทวนวรรณกรรม

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.4 กระบวนการกำหนดคำถาม/ประเด็นการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) กำหนดคำถาม/ประเด็นคำถามวิจัยเฉพาะเจาะจงจำนวนหนึ่ง

(2) ปรึกษาผู้รู้/ทบทวนวรรณกรรม

(3) การคัดเลือกคำถามวิจัยที่ดีที่สุด

(4) กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

(5) กำหนดกรอบความคิดการวิจัย

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.5 การทบทวนวรรณกรรมเป็นไปเพื่ออะไร

(1) เพื่อการตัดสินใจว่าได้คำถาม/ประเด็นวิจัยที่ควรทำและทำได้

(2) เพื่อการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

(3) เพื่อการกำหนดกรอบความคิดการวิจัย

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.6 การทบทวนวรรณกรรมควรครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง

(1) องค์ความรู้พื้นฐานทางวิชาการ

(2) สถานการณ์ปัญหาและระบบการจัดการ

(3) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

(4) การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.7 วัตถุประสงค์การวิจัยมีความหมายและความสำคัญเพียงใด

(1) วัตถุประสงค์แสดงถึงขอบเขตของประเด็นคำตอบที่ต้องการ

(2) การวิจัยแต่ละเรื่องมีประเด็นคำตอบหลักเพียง 1-3 ประเด็น

(3) ควรเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นข้อๆ ในรูปแบบประโยค/วลีบอกเล่า

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.8 กรอบความคิดการวิจัยมีความหมายและความสำคัญอย่างไร

(1) กรอบความคิดการวิจัยแสดงให้เห็นขอบเขตของประเด็นศึกษา (ตัวแปร) ว่ามีตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรเหล่านั้นสัมพันธ์กันอย่างไร (เชิงเหตุและผล)

(2) ตัวแปรของกรอบความคิดการวิจัย จำเป็นต้องให้ “คำจำกัดความปฏิบัติการ” ของทุกตัวแปรที่ผู้ใช้งานวิจัยนั้นอาจให้ความหมายที่แตกต่างกัน

(3) คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบความคิดการวิจัยเป็นเรื่องเดียวกัน

ตัวอย่าง 1 กรอบความคิดการวิจัยเชิงปริมาณ

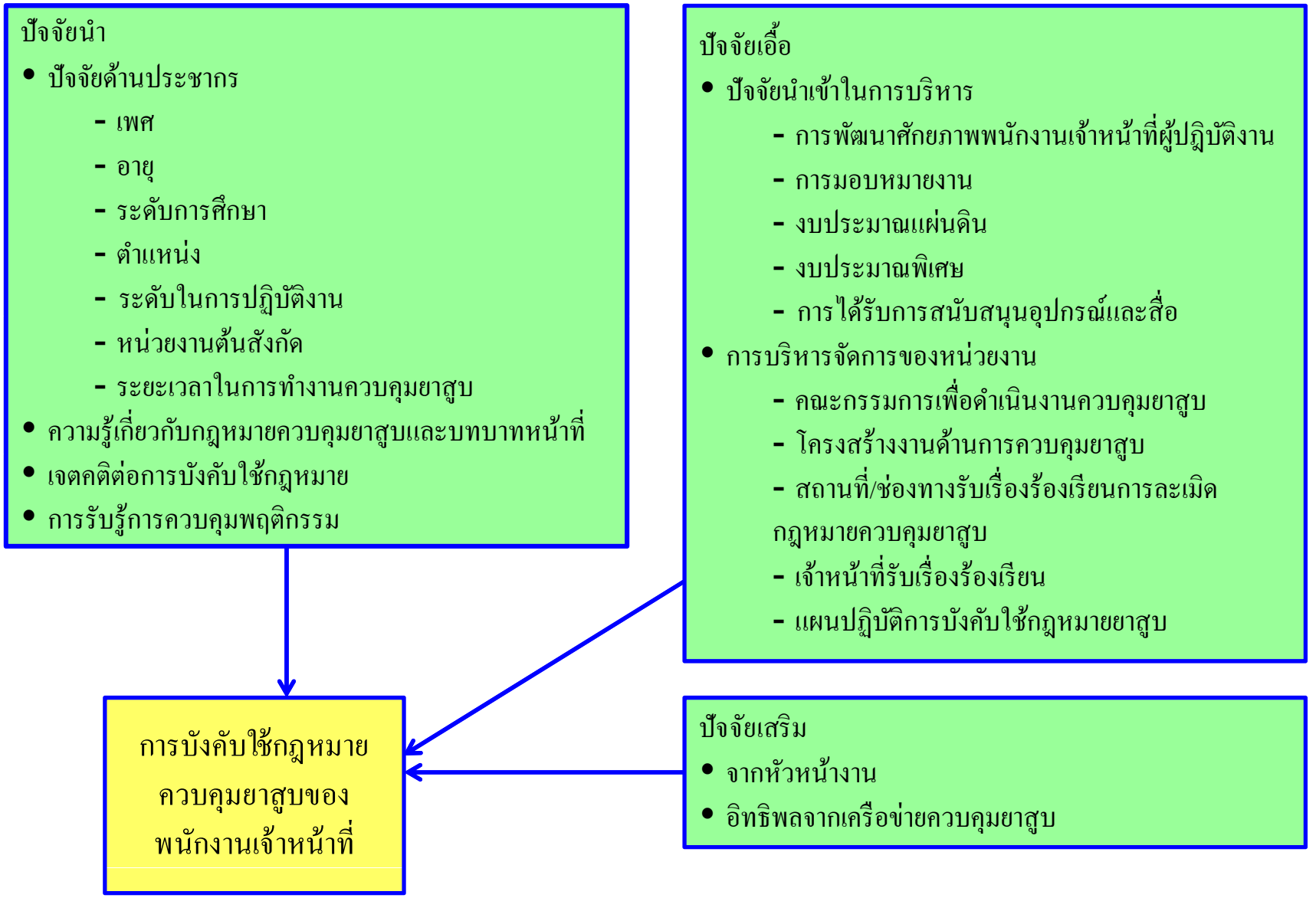

กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ของนางสาวธิติมา พรสรายุทธ พ.ศ. 2558)

ตัวอย่าง 2 กรอบความคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ

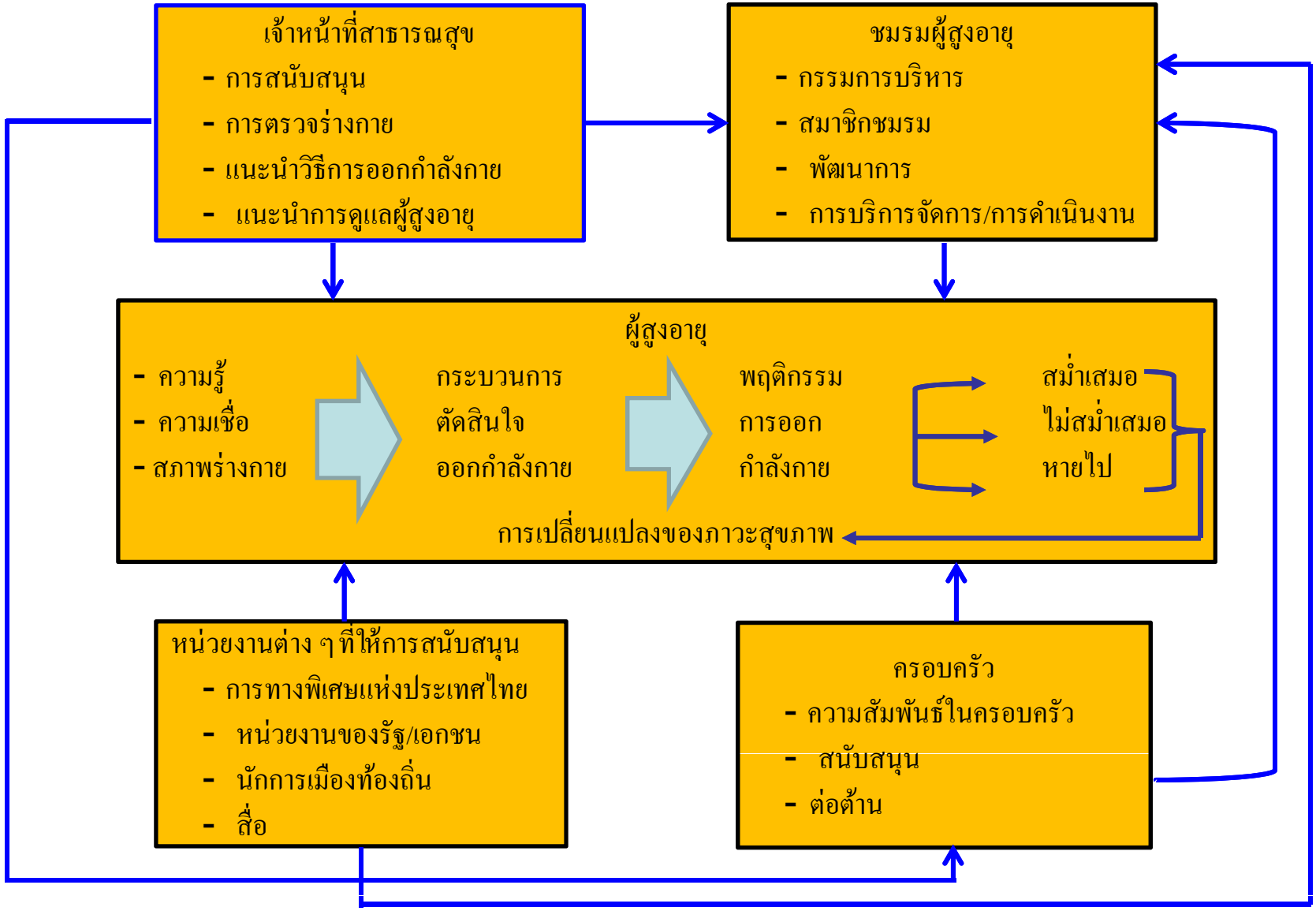

กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ของนางสาวจรินทร์ ผางสา พ.ศ. 2549)

แผนภูมิที่ 3 กรอบความคิดการวิจัยประเมินผล

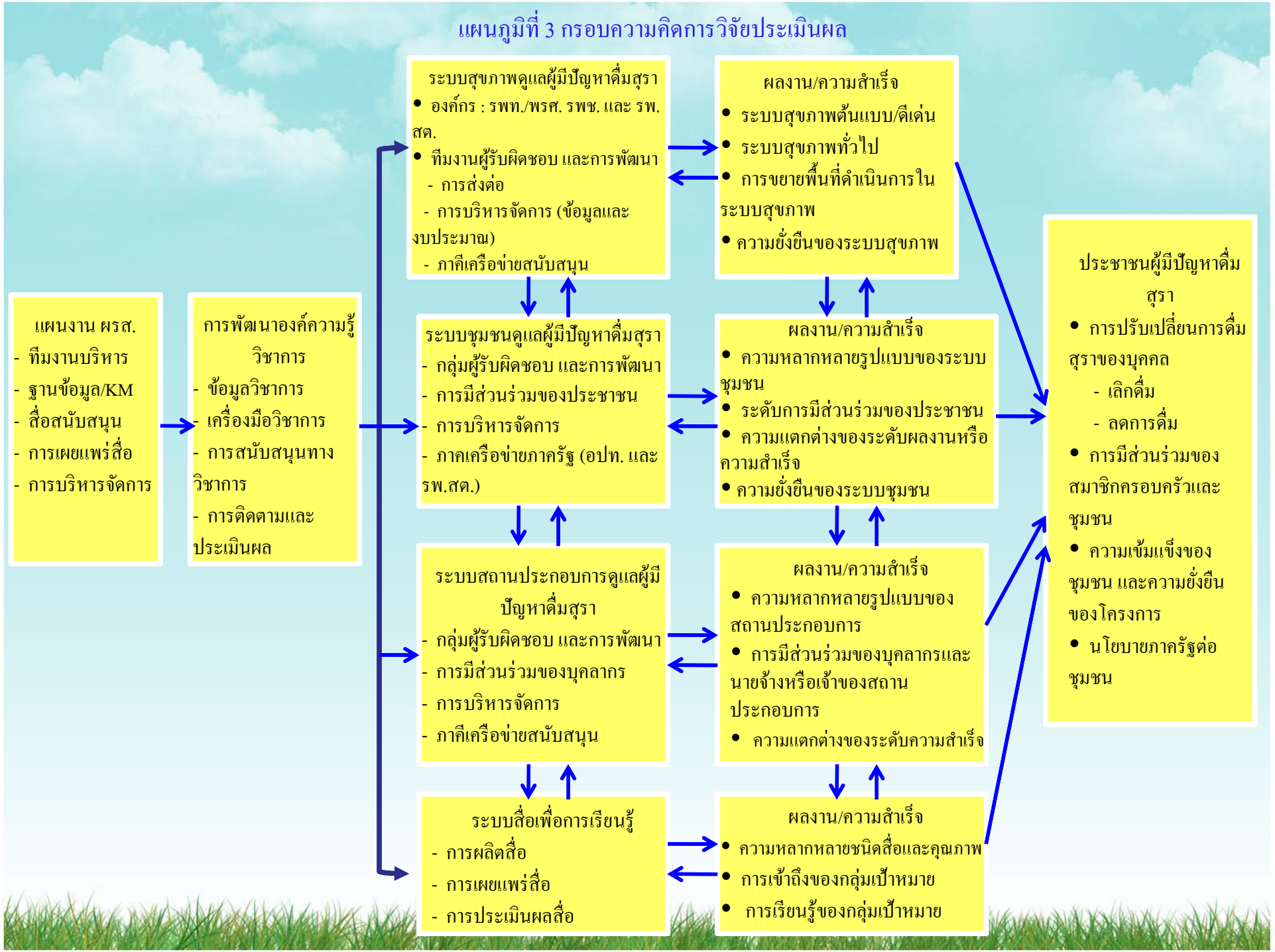

❸ ปัญหาวิจัย (ต่อ)

3.9 รายงานการวิจัยในส่วน “ปัญหาวิจัย” ประกอบด้วยหัวข้ออะไรบ้าง

(1) ความสำคัญของปัญหา
(2) คำถามการวิจัย
(3) วัตถุประสงค์การวิจัย
(4) สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
(5) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
(6) ขอบเขตการวิจัย
(7) คำจำกัดความปฏิบัติการ
(8) การทบทวนวรรณกรรม
(9) กรอบความคิดการวิจัย

หัวข้อ -1-7 อยู่ในรายงานการวิจัยบทที่ 1 : บทนำ

หัวข้อ 8-9 อยู่ในรายงานการวิจัยบทที่ 2 : ทบทวนวรรณกรรม

3.10 ข้อสรุปกระบวนการกำหนดปัญหาวิจัยเป็นอย่างไร

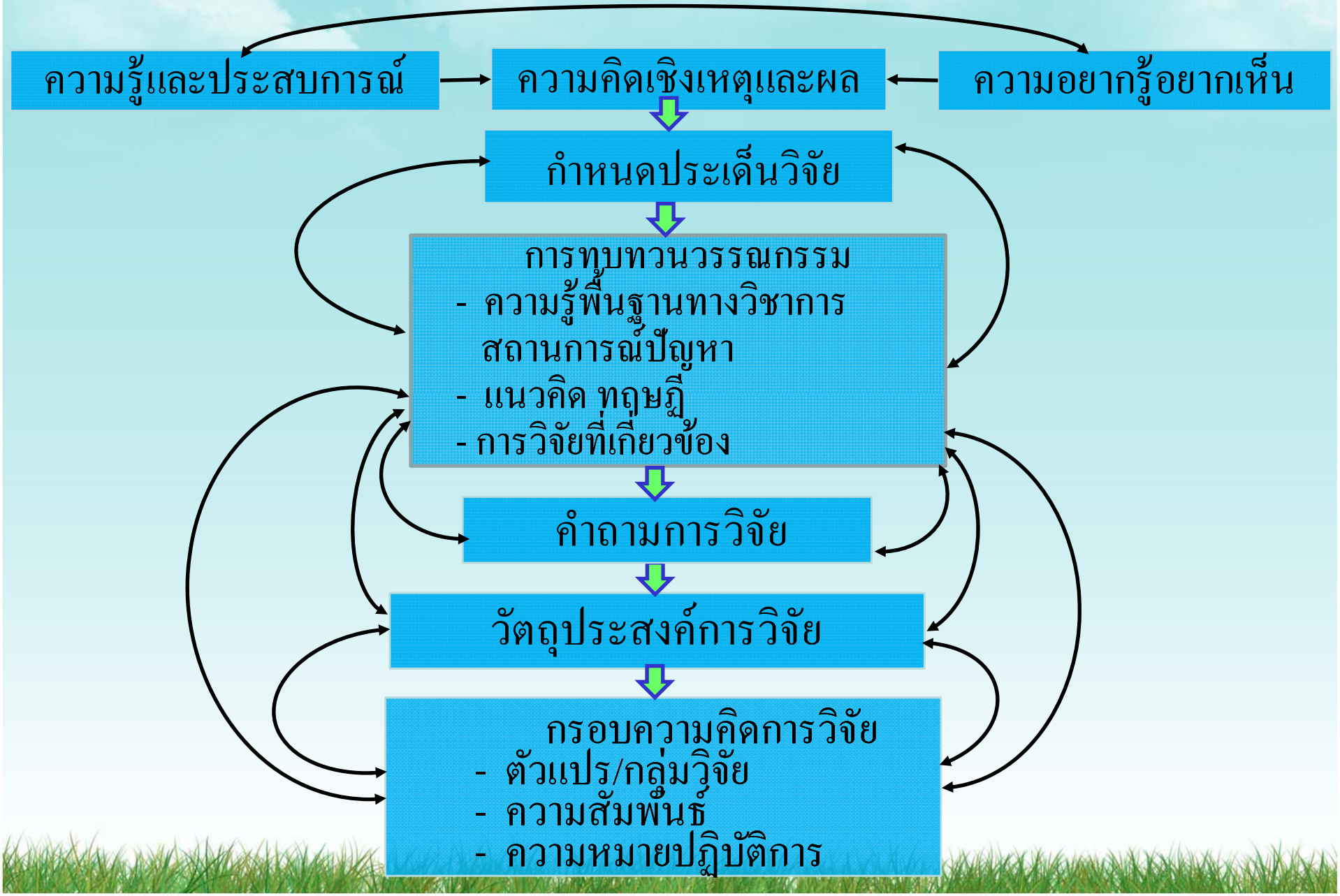

❹ ระเบียบวิธีการวิจัย

ก. การวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหา (4.1-4.8)

4.1 การวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหามีระเบียบวิธีการวิจัยอย่างไรบ้าง

(1) แหล่งข้อมูลการวิจัย

(2) เครื่องมือเก็บข้อมูลการวิจัย

(3) วิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย

(4) การวิเคราะห์ข้อมูลและการให้ความหมาย

ก. การวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหา (4.1-4.8) (ต่อ)

4.2 วิธีคิดการกำหนดแหล่งข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) ความเป็นไปได้ของแหล่งข้อมูล

- คน : บุคคล กลุ่มบุคคล สถาบัน ชุมชน และสังคม
- เอกสาร : ข้อมูลที่อยู่ในรายงานประเภทต่าง ๆ และข้อมูลจากการสำรวจวิจัย
- อื่น ๆ

(2) กระบวนการได้มาของแหล่งข้อมูล

- แหล่งข้อมูลคืออะไร อยู่ที่ไหน?
- แต่ละแหล่งข้อมูลใช้จำนวนเท่าไร เพราะอะไร
- แต่ละแหล่งข้อมูลได้มาอย่างไร เพราะอะไร
- มั่นใจได้อย่างไรว่าจำนวนและวิธีการได้มาของแหล่งข้อมูลมีความถูกต้องเหมาะสม

4.3 ความเหมือนและความต่างของแหล่งข้อมูลการวิจัยแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ : ประชากรและตัวอย่าง ขนาดตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง (การเป็นตัวแทนประชากร : ความเชื่อในทฤษฎีความน่าจะเป็น)

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ : แหล่งข้อมูลที่ให้ข้อมูลได้มากที่สุดและควรใช้หลายแหล่งข้อมูล (แหล่งข้อมูลที่ทำให้ได้ข้อมูลที่เข้าใจปัญหาได้ดีที่สุด)

4.4 วิธีคิดการกำหนดเครื่องมือการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) การได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องมาจากเครื่องมือที่มีคุณภาพ

(2) เครื่องมือแต่ละชนิดต้องมีความเหมาะสมกับ

- ปัญหาวิจัย
- แหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูล
- ทรัพยากรวิจัยที่มี

(3) เครื่องมือที่มีคุณภาพ

- ต้องสร้าง / พัฒนาอย่างเป็นระบบและจริงจัง
- การทดสอบหรือทดลองใช้เครื่องมือ
- Reliability และ Validity ของเครื่องมือ

4.5 ความเหมือนและความต่างของเครื่องมือการวิจัยแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ : - **“แบบสอบถาม”** ที่สร้างอย่างเฉพาะเจาะจง (ห้ามลอกเลียนแบบ) และมีคุณภาพเพียงพอ

- การทดลองใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ผลเป็นสิ่งที่ต้องทำและควรทำมากกว่าหนึ่งครั้ง

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ : ~ นักวิจัยเป็นเครื่องมือวิจัย (ไม่อาจใช้นักวิจัยผู้ช่วยได้)

~ นักวิจัยมีทักษะและศักยภาพในการเก็บข้อมูลควรได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนมากเพียงพอ

4.6 วิธีคิดการรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) เก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง และครบถ้วนตามที่ต้องการ

(2) วิธีการเก็บข้อมูลที่เลือกได้เหมาะสมกับแหล่งข้อมูลและเครื่องมือ และใช้อย่างถูกต้อง

(3) การบริหารจัดการภาคสนามที่มีประสิทธิภาพ

(4) การตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของข้อมูลที่เก็บได้

- ในภาคสนาม (ระหว่างการเก็บข้อมูล)
- ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.7 ความเหมือนและความต่างของการเก็บข้อมูลการวิจัยแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ : วิธีการ 3 แบบ (ให้ตัวอย่างตอบเอง สัมภาษณ์ตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามถึงตัวอย่างทางไปรษณีย์)

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ : ~ การสัมภาษณ์ลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม (FGD)

~ การบันทึกเสียง และภาพเป็นความจำเป็น

4.8 วิธีคิดการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับ หน่วยการวิเคราะห์ ชนิดของข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสม

(2) การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ ก่อนวิเคราะห์ และการจัดเตรียมข้อมูล

(3) การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามสภาพข้อมูล และความต้องการได้คำตอบ

(4) การให้ความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ผลการวิจัย)

4.9 ความเหมือนและความต่างการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ : ~ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นตัวเลข
~ การใช้สถิติที่เหมาะสมในการได้คำตอบที่ต้องการ

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ : ~ ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นตัวหนังสือหรือเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (จากการถอดเทปบันทึกเสียง)
~ การวิเคราะห์เนื้อหาของข้อความที่มีความหมายและความสำคัญ และมีความเชื่อมโยงเป็นเหตุเชิงผล

❹ ระเบียบวิธีการวิจัย (ต่อ)

ข. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา

4.10 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหามีระเบียบวิธีการวิจัยอย่างไรบ้าง

(1) การทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการแก้ไข/พัฒนา

(2) กำหนดแนวคิดและวิธีการแก้ไขปัญหา

(3) การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามข้อกำหนด (ข้อ2)

(4) การประเมินผลการแก้ไขปัญหา / พัฒนา

4 ระเบียบวิธีการวิจัย (ต่อ)

ข. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา

4.11 ความเหมือนและความต่างของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย	การวิจัยเชิงทดลอง/กึ่งทดลอง	การวิจัยปฏิบัติการ
(1) ความเข้าใจปัญหา	- ศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา (การทบทวนวรรณกรรมเป็นหลัก)	- ทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการแก้ไข/พัฒนาของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
(2) กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา	- กำหนดสิ่งทดลองและเงื่อนไขการทดลอง	- กำหนดรูปแบบหรือโปรแกรมการแก้ไขปัญหา
(3) ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา	- ดำเนินการทดลองตามเงื่อนไขการใช้สิ่งทดลอง	- ดำเนินการใช้รูปแบบ/โปรแกรมกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
(4) การประเมินผล	- วัดผลสิ่งที่เกิดจากการทดลอง	- วัดผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น

4 ระเบียบวิธีการวิจัย (ต่อ)

4.12 ข้อสรุปกระบวนการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย

❺ ผลการวิจัย

5.1 วิธีคิดของผลการวิจัยเป็นอย่างไร

(1) ผลการวิจัยที่ถูกต้องและสมบูรณ์เกิดขึ้นจากการกำหนดปัญหาวิจัยที่ดีและใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม

(2) ผลการวิจัยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกข้อ

(3) ผลการวิจัยต้องเสนอข้อมูลเป็นตัวเลข (เชิงปริมาณ) และตัวหนังสือ (เชิงคุณภาพ) พร้อมการให้ความหมายของข้อมูล

(4) ผลการวิจัยเป็นความจริงที่ได้จากการทำวิจัย

❺ ผลการวิจัย (ต่อ)

5.2 การทำให้ผลการวิจัยมีความหมายและคุณค่ามากยิ่งขึ้นเป็นอย่างไร

(1) ผลการวิจัยต้องนำไปสู่การอภิปรายผลที่เข้มข้นและข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ได้จริง

(2) การอภิปรายผลเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการต่อผลการวิจัยและการทำวิจัยเรื่องนี้

(3) การอภิปรายที่เข้มข้นต้องแสดงให้เห็นความรอบรู้และลึกซึ้งของความเข้าใจสถานการณ์ปัญหา แนวคิดและทฤษฎี แนวคิดเชิงนวัตกรรม และชี้ให้เห็นพัฒนาการทางวิชาการและการนำไปใช้

(4) การเขียนอภิปรายผลควรกำหนดเป็นข้อๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการวิพากย์ และมีความเชื่อมโยงกัน

❺ ผลการวิจัย (ต่อ)

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยมีความหมายและสำคัญเพียงใด

(1) ข้อเสนอแนะทุกประเด็นต้องตั้งอยู่บนผลการวิจัยและการอภิปรายผลเป็นสำคัญ

(2) ประเด็นข้อเสนอแนะโดยทั่วไปควรครอบคลุมเรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ เชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะการวิจัยต่อเนื่อง

❻ การเขียนรายงานการวิจัย

6.1 แบบแผนการเขียนรายงานการวิจัย

(1) เขียนเป็นบท รวม 6 บท

(2) บทที่ 1 : บทนำ ประกอบด้วย 9 หัวข้อหลัก (ตามข้อ 3.9)

(3) บทที่ 2 : ทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก (ตามข้อ 3.6) และเพิ่มเติมหัวข้อที่ 5 คือ กรอบความคิดการวิจัย

(4) บทที่ 3 : ระเบียบวิธีการวิจัย ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก (ตามข้อ 4.1 หรือ 4.10)

(5) บทที่ 4 : ผลการวิจัย

(6) บทที่ 5 : การอภิปรายผล

(7) บทที่ 6 : ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

❻ การเขียนรายงานการวิจัย (ต่อ)

6.2 หลักการเขียนรายงานการวิจัย

(1) รายงานการวิจัยทุกบทเป็นข้อสรุปสุดท้ายของการวิจัยในบทนั้นๆ

(2) บทที่ 1 , 2 และ 3 ของโครงเสนอการวิจัยต้องปรับให้เป็นข้อสรุปสุดท้าย

(3) เขียนรายงานด้วยความเข้าใจการวิจัยที่เป็นระบบ

(4) บทที่ 4 ผลการวิจัย

- เรียบเรียงเป็นหัวข้อเชิงและผล
- ไม่จำเป็นต้องนำเสนอตามข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถาม แต่นำเสนอตามผลการวิจัยที่มีความหมายและคุณค่า

(5) การอภิปรายผลเป็นภาพสะท้อนการเรียนรู้และภูมิปัญญาของผู้ทำวิจัยอย่างแท้จริง

ขอให้เรียนรู้การวิจัย

อย่างมีความสุข

และสร้างความเชื่อมั่นว่า

ตนเองทำวิจัยได้